

Na osnovu člana 17 stav 1 tačka 1 Zakona o Centralnoj banci («Sl. list RCG» br. 52/00 i 47/01), Savjet Centralne banke Crne Gore je, na sjednici održanoj 23. decembra 2009. godine, utvrdio:

POLITIKU CENTRALNE BANKE CRNE GORE U 2010. GODINI

U skladu sa ustavnim obavezama i zakonskim ovlaštenjima i odgovornošću za monetarnu i finansijsku stabilnost i funkcionisanje bankarskog sistema, poštujući princip transparentnosti i nezavisnosti, Centralna banka Crne Gore će u 2010. godini:

1. Održavati stabilnost bankarskog sistema, kontinuirano analizirati stanje u bankarskom sistemu, po potrebi preduzimati korektivne mjere, promovisati jačanje korporativnog upravljanja i upravljanja rizicima u bankama, nastaviti sa implementacijom međunarodno prihvaćenih standarda i principa poslovanja u ovoj oblasti.
2. Kontinuirano pratiti i analizirati stanje crnogorske privrede, događanja na globalnom i regionalnom nivou, raditi na očuvanju finansijske stabilnosti i davati preporuke za podsticanje ekonomskog razvoja i očuvanje finansijske stabilnosti.
3. Unapređivati i održavati stabilan i efikasan platni promet u zemlji.
4. Nastaviti sa kontinuiranim unapređivanjem upravljanja sredstvima međunarodnih rezervi i rizicima u procesu investiranja ovih sredstava, sa osnovnim ciljem obezbjeđivanja sigurnosti plasiranih sredstava, bez ugrožavanja likvidnosti, kao i analiziranjem novih mogućnosti plasiranja sredstava.
5. Unapređivati kvalitet obavljanja poslova platnog prometa sa inostranstvom, kroz permanentno praćenje i usklađivanje sa dobrom bankarskom praksom i bankarskim standardima.
6. Unapređivati saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama, međunarodnim organizacijama, centralnim bankama i aktivno učestvovati u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

7. S punom pažnjom nastaviti aktivnosti na razvoju i unapređivanju informacionog sistema, usavršavanju zaposlenih, informisanju domaće i stručne javnosti, kao i promovisanju uloge društveno odgovorne institucije.

1. Finansijska kriza je nametnula nova rješenja u cilju održavanja stabilnosti bankarskog i finansijskog sistema, koja podrazumijevaju preispitivanje regulatornih i kontrolnih mehanizama u cilju obezbjeđivanja kontracikličnosti u obračunu rezervacija i strožiji pristup u obračunu kapitala. Upravljanje rizicima poslovanja u banakama i jačanje finansijskog sistema, u narednoj godini od CBCG zahtijevaju:
 - a. Dalje jačanje prudencione regulative koja će za cilj imati jačanje kapitala u kvantitativnom i kvalitativnom smislu, kako bi se minimizirao rizik od potencijalnih eksternih šokova zbog povlačenja ino pozajmica, kao i internih izazvanih smanjenom likvidnošću i visokom zaduženošću realnog sektora i sektora stanovništva;
 - b. Sprovođenje kontrole i stresnog testiranja svih banaka u sistemu, u cilju identifikacije potreba za kapitalom i likvidnim sredstvima;
 - c. Dalje jačanje i razvoj kontrolnih mehanizama, sa posebnim akcentom na implementaciji evropskih direktiva, odnosno supervizorskog nadzora nad procesom adekvatnosti interne procjene kapitala, pregleda sistema internih kontrola, sveobuhvatnosti procjene rizika u bankama i ocjeni ostvarivanja i kvaliteta nadzorne funkcije odbora direktora radi eliminisanja nekontrolisanog preuzimanja rizika (tzv. „moralni hazard“);
 - d. Jačanje mehanizama djelovanja prema bankama u krizi usvajanjem i implementacijom nove regulative;

- e. Sprovođenje konzervativne politike licenciranja, odnosno davanja odobrenja novim akcionarima za ulazak u postojeći bankarski sistem, sa ciljem zaštite interesa deponenata i povjerenaca banke;
 - f. Dalje unapređivanje procedura i proširivanje obuhvata kontrola vezanih za sprečavanje pranja novca i finansiranje terorizma;
 - g. Jačanje saradnje sa regulatornim i kontrolnim tijelima ostalog dijela finansijskog sistema u Crnoj Gori, kao i intenziviranje saradnje sa supervizorima zemalja matičnih banaka koje posluju u Crnoj Gori, naročito kroz planiranje zajedničkih kontrola i razmjene podataka i informacija kroz supervizorske koledže, sa ciljem sinhronizacije supervizorskih aktivnosti na nacionalnom i globalnom nivou.
2. U cilju donošenja efikasnih mjera za održavanje finansijske stabilnosti, minimiziranje negativnih posljedica Globalne finansijske krize, davanja preporuka Vladi Crne Gore za vođenje adekvatnih ekonomskih politika i doprinosa opštem privrednom razvoju CBCG će:
- a. Ojačati sprovođenje Ustavom date uloge, u domenu odgovornosti za stabilnost finansijskog sistema, kroz obavezujuću saradnju ostalih regulatora finansijskog sistema sa CBCG i kroz redovno publikovanje nove publikacije - Izvještaja o finansijskoj stabilnosti;
 - b. Analizirati uticaj Globalne finansijske krize na Crnu Goru, posebno na finansijsku stabilnost, i u zavisnosti od ocjene stanja, preduzimati korektivne mjere iz svoje nadležnosti, odnosno preporučiti preduzimanje korektivnih mjera čija primjena nije u nadležnosti Centralne banke;
 - c. Nastojati da svojim mjerama i instrumentima doprinosi ubrzanju privrednog razvoja i da pruži podršku Vladinim ekonomskim politikama, ali bez ugrožavanja ostvarivanja primarnih ciljeva CBCG;
 - d. Pratiti i analizirati makroekonomska kretanja u Crnoj Gori, privredama u tranziciji i globalnoj ekonomiji. U zavisnosti od tekućeg stanja predlagati Vladi Crne Gore vođenje adekvatne ekonomske politike i po potrebi preduzimanje korektivnih mjera;

- e. Pratiti i analizirati međunarodna iskustva u funkciji sagledavanja mogućnosti i efikasnosti primjene mjera ekonomske i monetarne politike, a naročito zemalja iz regiona Jugoistočne Evrope i zemalja koje su uspješno okončale proces pristupanja Evropskoj uniji;
 - f. Izraditi novi makroekonomski model crnogorske privrede za prognoziranje makroekonomskih kretanja, kao i za analizu efikasnosti instrumenata monetarne politike;
 - g. Razvijati instrumente i analizu za praćenje finansijske stabilnosti, kao i procjenu potencijalnih rizika;
 - h. Kontinuirano preispitivati politiku obavezne rezerve i po potrebi vršiti njene izmjene;
 - i. Razmotriti mogućnosti za primjenu i drugih instrumenata monetarne politike, a u prvom redu operacija na otvorenom tržištu i funkcije zajmodavca u krajnjoj instanci. Razraditi mehanizme i donijeti potrebnu podzakonsku regulativu kojom bi se mogla implementirati funkcija zajmodavca u krajnjoj instanci;
 - j. Pratiti platnobilansna kretanja i po potrebi, u skladu sa zakonskim ovlaštenjima, predlagati korektivne mjere;
 - k. Redovno prikupljati, obrađivati i publikovati statističke podatke iz domena monetarne i platnobilansne statistike, koji predstavljaju odgovornost CBCG. Istovremeno inicirati priključivanje Crne Gore GDDS («Global Data Dissemination System»), odnosno SDDS («Standard Data Dissemination System») sistemu Međunarodnog monetarnog fonda. Kroz učeće u radu Statističkog savjeta nastojati da unaprijedi statistički sistem Crne Gore;
 - l. Nastaviti sa redovnim objavljivanjem svih postojećih publikacija, njihovim unapređivanjem, a po potrebi izrađivati radne studije koje će se baviti aktuelnim makroekonomskim i finansijskim problemima;
 - m. Sagledavati i ukazivati na nedostatke u postojećoj statističkoj, metodološkoj i institucionalnoj osnovi za vođenje ekonomske politike i davati preporuke za njihovo prevazilaženje.
3. U cilju unapređenja i održavanja stabilnog i efikasnog platnog prometa u zemlji, Centralna banka će:

- a. Kontinuirano raditi na održavanju postignutog nivoa stabilnosti i efikasnosti funkcionisanja platnog sistema Centralne banke za izvršavanje međubankarskih transfera sredstava, kao osnovne infrastrukture platnog sistema u Crnoj Gori i njegovom daljem unapređivanju;
 - b. Unapređivati regulatorni okvir platnog prometa u zemlji kroz usklađivanje sa regulativom Evropske unije;
 - c. Pratiti međunarodne standarde, principe i najbolju praksu savremenih platnih sistema i platnog prometa uopšte;
 - d. Raditi na uspostavljanju aktivnosti nadzora platnih sistema od strane Centralne banke;
 - e. Kvalitetno i efikasno obavljati usluge platnog prometa u zemlji za postojeće i nove klijente Centralne banke;
 - f. Unapređivati regulativu prinudne naplate i sprovođenje poslova prinudne naplate, koje Centralna banka vrši u skladu sa odredbama Zakona o izvršnom postupku.
4. U cilju daljeg unapređivanja upravljanja međunarodnim rezervama, CBCG će:
- a. U skladu sa poštovanjem principa likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti angažovati se na planu repozicioniranja postojećih finansijskih instrumenata u portfoliju i unapređivanju već usvojenih tehnika u upravljanju sredstvima i rizicima međunarodnih rezervi, a sa ciljem ostvarivanja što boljeg odnosa prinosa i rizika;
 - b. Radi maksimalne zaštite i smanjenja rizika, za vrijeme trajanja globalne finansijske krize, raspoloživa sredstva međunarodnih rezervi investirati kod centralnih banaka najrazvijenijih država i jedan dio u državne hartije od vrijednosti zemalja članica Evropske monetarne unije;
 - c. Permanentno pratiti situaciju na međunarodnom finansijskom tržištu i nakon normalizacije odnosa i uslova na tom tržištu, ponovo uspostaviti saradnju sa komercijalnim bankama kod kojih će se plasirati dio raspoloživih sredstava;

- d. Ukoliko se novim zakonskim rješenjima obezbijede neophodne normativne pretpostavke, sagledati mogućnosti investiranja sredstava u druge finansijske instrumente, polazeći prevashodno od principa sigurnosti i likvidnosti;
 - e. Unaprijediti planiranje optimalne količine novčanica i kovanog novca radi redovnog snabdijevanje banaka i drugih klijenata CBCG i smanjenja troškova držanja gotovog novca u svojim trezorima, osavremeniti obradu gotovog novca shodno standardima ECB.
5. U cilju kontinuiranog unapređivanja platnog prometa sa inostranstvom i kvaliteta postojećih usluga Centralna banka će:
- a. Nastaviti aktivnosti na unapređivanju postojećih i uspostavljanju novih korespondentskih odnosa sa stranim bankama i bankarskim institucijama;
 - b. Nastaviti i unapređivati saradnju sa MMF-om, Svjetskom bankom, Bankom za međunarodna poravnanja (BIS) i drugim međunarodnim finansijskim institucijama radi izvršavanja odgovarajućih transakcija;
 - c. Nastaviti sa unapređivanjem i intenziviranjem saradnje sa nadležnim državnim organima i međunarodnim institucijama na planu otkrivanja i sprečavanja ubacivanja falsifikovanog novca u kanale platnog prometa.
6. U cilju unapređivanja saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama, centralnim bankama drugih zemalja, kao i ispunjenja kriterijuma za članstvo Crne Gore u Evropskoj uniji, Centralna banka Crne Gore će:
- a. Nastaviti saradnju sa Međunarodnim monetarnim fondom (MMF) i članicama grupacije Svjetske banke, naročito u dijelu razmjene informacija, korišćenja tehničke pomoći i stvaranja uslova za korišćenje finansijske podrške u okviru aranžmana aktuelnih za Crnu Goru;

- b. Unapređivati saradnju sa ostalim međunarodnim finansijskim i drugim organizacijama kroz uspostavljanje neposrednog kontakta, učešće u radu radnih tijela i skupština međunarodnih organizacija, kao i praćenja i organizovanja međunarodnih konferencija i seminara;
 - c. Razvijati saradnju sa drugim centralnim bankama i finansijskim tijelima kroz realizaciju postignutih sporazuma i memoranduma, posebno u oblasti supervizije banaka, kao i predlaganje novih oblika saradnje i uspostavljanje strateških partnerstava;
 - d. Praktikovati aktivno učešće eksperata Centralne banke na sastancima međunarodnih organizacija, forumima, seminarima i konferencijama posvećenim globalnoj finansijskoj stabilnosti i oblasti centralnog bankarstva;
 - e. Aktivno učestvovati u procesu pridruživanja EU, kroz realizaciju saradnje sa nadležnim institucijama u Crnoj Gori i nastavak saradnje sa Evropskom komisijom i iniciranje novih vidova saradnje sa institucijama EU, prije svega Evropskom centralnom bankom;
 - f. Nastaviti aktivnosti na harmonizaciji domaćeg zakonodavstva sa pravnim tekovinama EU, u cilju stvaranja uslova za buduće nesmetano funkcionisanje Centralne banke u ESCB, i na realizaciji projekata iz predpristupnih fondova EU namijenjenih Crnoj Gori;
 - g. Izraditi radne studije i smjernice kako bi se identifikovali ključni problemi u realizovanju obaveza CBCG u procesu evropskih integracija;
 - h. Preduzeti sve potrebne aktivnosti radi rješavanja spora oko članstva u Banci za međunarodna poravnanja.
7. CBCG će u narednom periodu posebnu pažnju pokloniti razvoju i unapređivanju informacionog sistema, usavršavanju zaposlenih, informisanju domaće i strane javnosti, kao i promovisanju društveno odgovorne institucije.
- a. U cilju razvoja i unapređivanja informacionog sistema, a naročito radi povećanja stepena njegove bezbjednosti u uslovima porasta elektronskog kriminala, CBCG će:

- intenzivirati rad na razvijanju i implementaciji metodologije za upravljanje IT projektima,
 - unapređivati bezbjednost i raspoloživost informacionog sistema kroz implementaciju novih sistema za skladištenje i arhiviranje podataka i stavljanje u funkciju alternativne lokacije,
 - povećati bezbjednost sistema kroz punu implementaciju PKI («Public key infrastructure») infrastrukture i
 - unaprijediti efikasnost primjene postojećeg informacionog sistema u poslovanju kroz razvoj i implementaciju aplikacija za podršku poslovanja.
- b. Radi daljeg profesionalnog usavršavanja i unapređivanja znanja zaposlenih za potrebe radnih mjesta na kojima su angažovani, kao i adekvatnog motivisanja zaposlenih CBCG će:
- razvijati mehanizme za motivisanje zaposlenih, postizanje boljih rezultata i adekvatno nagrađivanje za postignute rezultate u radu,
 - posvetiti posebnu pažnju usavršavanju zaposlenih sa manjim brojem godina radnog staža, kao i na usavršavanje za ona radna mjesta koja su od kritičnog značaja za realizaciju ustavnih odgovornosti,
 - stimulirati zaposlene na stalno usavršavanje postojećih znanja, kao i na napredovanje u karijeri i
 - posebnu pažnju pokloniti odabiru programa usavršavanja u inostranstvu za ona specijalistička znanja koja nije moguće steći u zemlji.
- c. U skladu sa najvišim standardima transparentnosti CBCG će u 2010. godini posvetiti posebnu pažnju informisanju javnosti o svim aspektima poslovanja CBCG, kao i ostvarivanja svojih ustavnih i zakonskih odgovornosti. U tom cilju CBCG će:
- blagovremeno sprovoditi informisanje domaće i strane javnosti sa pouzdanim informacijama, na način da bude razumljiv i stručnoj i običnoj javnosti,-
 - prilikom informisanja posebnu pažnju pokloniti aktivnostima, ciljevima i rezultatima svoga rada kroz saopštenja, putem veb prezentacije, izdavanjem publikacija, nastupima u medijima i na druge načine,

- promovisati finansijsku stabilnost i podizanje nivoa ekonomskog znanja u društvu kako bi se doprinijelo boljem razumijevanju centralnog bankarstva, finansijskog sistema i finansijske stabilnosti uopšte.
- d. Svoje poslovanje, kao društveno odgovorna institucija CBCG će bazirati na univerzalnim principima zaštite ljudskih i radnih prava, očuvanja životne sredine i razvoja civilnog društva. U tom cilju CBCG će u 2010 godini:
- u svom odnosu sa zaposlenima graditi odnose uzajamnog povjerenja i poštovanja svih ljudskih i radnih prava,
 - nastaviti da izdvaja sredstva za usavršavanje zaposlenih, kao i za pomoć zaposlenima u vanrednim situacijama,
 - u skladu sa finansijskim mogućnostima, izdvajati dio svog prihoda radi uključivanja u humanitarne akcije i podršku razvoju kulturnih, istorijskih i drugih vrijednosti društva,
 - nastojati da afirmiše deset principa globalnog dogovora Ujedinjenih nacija u Crnoj Gori i da formira široku podršku primjeni ovih principa,
 - doprinositi jačanju civilnog društva kroz javno učešće u brojnim društvenim i socijalnim aktivnostima,
 - razvijati dijalog između CBCG, udruženja banaka i drugih finansijskih institucija radi održanja finansijske stabilnosti i ubrzanja privrednog razvoja Crne Gore,
 - podsticati razvoj istraživačkog rada u Crnoj Gori u oblastima od interesa za CBCG,
 - doprinositi razvoju obrazovnog sistema kroz učešće predstavnika CBCG kao gostujućih predavača u obrazovnim institucijama, nagrađivanje najboljih diplomiranih studenata, magistranata i doktoranata i na druge načine od zajedničkog interesa CBCG i obrazovnih institucija,
 - razmotriti mogućnosti za otvaranje muzeja novca u okviru CBCG.

Treba imati u vidu da se tokom 2010. godine očekuje donošenje novog Zakona o CBCG. Izmjena zakonske regulative može zahtijevati i određene izmjene politike CBCG.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

P. br. 0101-325/13-4-2009
Podgorica, 23.12.2009.

PREDSJEDNIK SAVJETA

Ljubiša Krgović, s.r.